

Tēmas noslēguma darbs.

Starptautiskā tirdzniecība un transporta sistēma.

SR:

- Izvērtēju, salīdzinu transporta veidu priekšrocības un trūkumus preču un pasažieru pārvadāšanā.
- Raksturoju un salīdzinu transporta sistēmas, plūsmas reģionos un valstīs ar atšķirīgu ienākumu līmeni.

Vārds, uzvārds, klase

1.uzdevums. (6 punkti) Transporta veida priekšrocības un trūkumi.

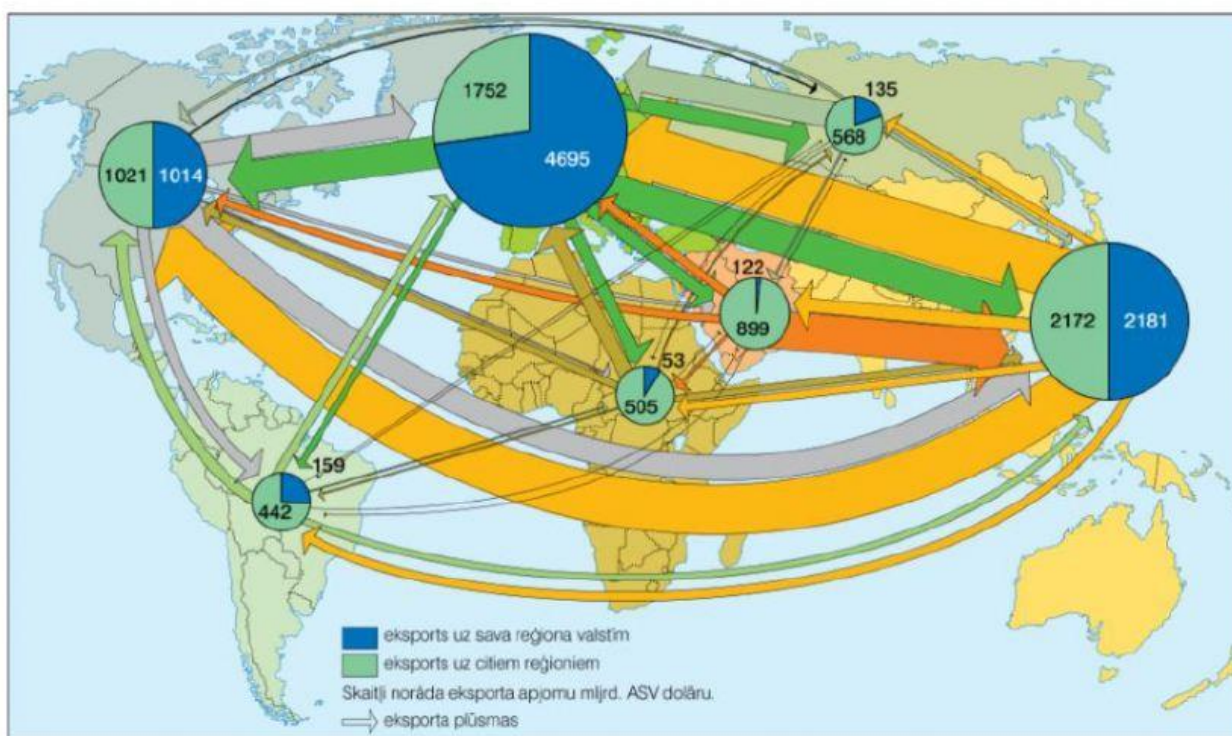
Atzīmē 2 spēcīgākos faktorus, kuri ietekmē katru transporta veidu !

Faktors / Transporta veids	Reljefs	Lietus	Migla	Sniegputenis	Lieli vilņi
Autotransports					
Dzelzceļš					
Jūras transports					

2.uzdevums. (6 punkti) Transporta ģeogrāfijas pazīmes un likumsakarības

Pēc dotās kartoshēmas vai atlanta raksturo "Starptautiskās tirdzniecības plūsmas".

Nosauc 2 iekšējās vai ārējās tirdzniecības plūsmas	Nosauc 2 piemērus - kravas saturs (resursu veids / preču veids / pasažieri)
Nosauc 2 plūsmu likumsakarības.	



10.27 Starptautiskās tirdzniecības plūsmas

3.uzdevums. (5 punkti) Transporta veida veidi.

Atzīmē, ar kādu transporta veidu izdevīgāk transportēt – eksportēt vai importēt preces .

	Auto	Dzelzceļš	Jūras	Gaisa	Cauruļvadu
No Nīderlandes ievest tulpes Latvijā					
No Latvijas koksnes balķus vest uz Lielbritāniju					
No Vācijas tūristiem ceļot uz Franciju					
No Krievijas vest gāzi uz Eiropu					
No Latvijas EKO pienu vest uz Poliju.					

4. uzdevums. (6 punkti) Resursu, preču tirdzniecības ģeogrāfija. Tests. Viena patiesa atbilde.

Jūras, okeāna pārvadājamo kravu struktūrā dominējošās kravas ir a) nafta, naftas produkti; b) konteineru sauskravas; c) dzelzsrūda, ogles.	Latvijā 2022. gada jūlijā imports 6 525 milj. eiro, eksports 4 975 milj. eiro., tad tirdzniecības balance jeb SALDO ir: a) 11 500 milj. eiro; b) – 1 550 milj. eiro; c) 1 550 milj. eiro.
Lielākās lidostas pēc kravu apgrozības Honkonga un Šanhaja atrodas: a) Ķīnā; b) Japānā; c) Indijā.	Kura atbilde patiesa? a) lielākās eksportētājvalstis ir Ķīna, Vācija, ASV; b) lielākās importētājvalstis ir ASV, Ķīna, Vācija; c) neviena atbilde nav patiesa; d) abas atbildes a un b patiesas.
Kura atbilde nepatiesa? a) mazākais labības eksports ir no Āfrikas; b) lielākais labības imports ir Ķīnai; c) lielākās lauksaimniecības produkcijas plūsmas ir no Eiropas uz Āziju.	Kurš apgalvojums ir nepatiess? a) Lielākās ieguves rūpniecības produkcijas plūsmas ir no Persijas jūras līča valstīm uz Eiropu, ASV. b) Lielākās rūpniecības preču plūsmas ir D un DA Āzijas uz Eiropu, Ziemeļameriku. c) Lielākā naftas, gāzes cauruļvadu garums ir Krievijai.

5. uzdevums. (6 punkti) Valsts transporta infrastruktūra.

1. tabula. Valstu transporta infrastruktūru raksturojošie rādītāji (2019. gada dati, datu avots: *The World Factbook, Worldbank.org*)

Valsts	Autoceļu tīkla kopgarums (km)	Dzelzceļa tīkla kopgarums (km)	Lidostu skaits	Pārvadāto pasažieru skaits ar gaisa transportu (tūkstošos)	Valsts platība (km²)	Iedzīvotāju skaits	Valsts tips*
Beļģija	118 414	3592	41	14 279	30 528	11 778 842	AIV
Meksika	398 148	20 825	1714	69 937	1 964 375	13 020 7371	VIV
Tadžikistāna	30 000	680	24	539	144 100	8 990 874	ZIV
Mali	139 107	593	25	33	1 240 192	20 137 527	ZIV
Ēģipte	65 050	5085	83	12 959	1 001 450	106 437 241	VIV
Ukraina	169 694	21 733	187	7604	603 550	43 745 640	PEV
Serbija	44 248	3809	26	2469	77 474	6 974 289	PEV
Kanāda	1 042 300	77 932	1467	93 352	9 984 670	37 943 231	AIV

Piezīmes:

* Valstu tipu apzīmējumi: AIV – augstu ienākumu valsts, VIV – vidēju ienākumu valsts, ZIV – zemu ienākumu valsts, PEV – pārejas ekonomikas valsts

Izmantojot 1. tabulas datus, izvēlies 2 valstis un salīdzini, novērtē augstu ienākumu valsts transports infrastruktūru ar zemu vai pārejas ekonomikas valsts transporta infrastruktūru !

5.1. Aprēķini šo valstu autoceļu / dzelzceļu blīvumu (km/1 km²) vai pārvadāto pasažieru skaits ar gaisa transportu uz 1000 iedzīvotājiem.

5.2. Nosauc šo valstu transporta infrastruktūras 2 atšķirības !

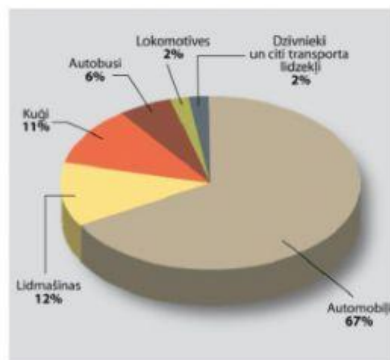
5.3. Nosauc 2 faktorus, kas ietekmē valstu transporta infrastruktūras rādītājus !

6. uzdevums. (8 punkti) Starptautiskās tirdzniecības ietekmējošos faktori.

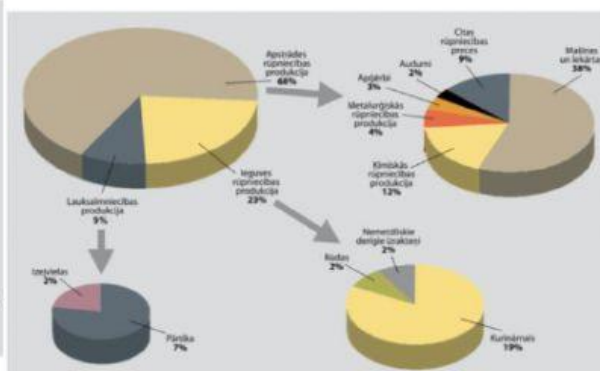
Novērtē Itālijas un Norvēģijas starptautiskās tirdzniecības priekšrocības pasaules tirgū. (0 punkti - valsts nevar nodrošināt, tāpēc atkarīga no importa līdz 3 punktiem – pilnībā nodrošina, eksportē) .

Kritērijs	Itālija	Norvēģija	Kritērijs	Itālija	Norvēģija
Imports/eksports nepieciešams, lai iedzīvotājus apgādātu ar pārtiku.			Imports, jo augošs pieprasījums, pieaug iedzīvotāju skaits, dzīves līmenis.		
Imports/eksports nepieciešamas, lai apgādātu rūpniecību, enerģētiku ar izejvielām.			Imports, eksports, jo izdevīgs ģeogrāfiskais stāvoklis pret tirdzniecības ceļiem.		
Imports, jo pastāv iekšējā tirgus ierobežotība (darbaspēka, tehnoloģiju trūkums).			Eksporta saldo pozitīvs, tāpēc starptautiskā tirdzniecība ir ienākumu gūšanas avots.		
Eksports, jo tā ir valsts specializācija, priekšrocības pasaules tirgū.			Daudzveidīgi transporta veidi, izmaksas būtiski neietekmē starptautisko tirdzniecību.		

Avots A

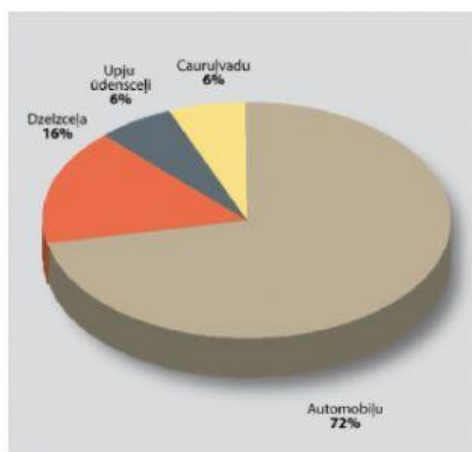


10.5 Transporta līdzekļu īpatsvars CO₂ izmešu veidošanā (% no kopējā transporta radītā piesārņojuma)

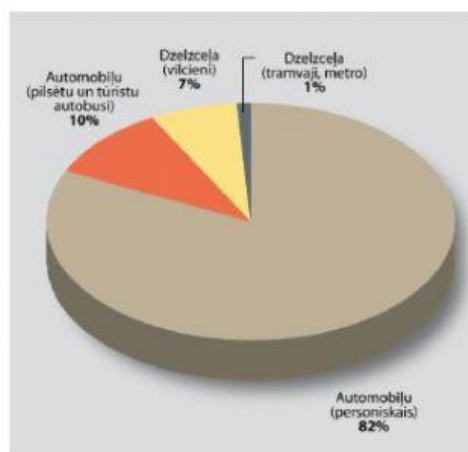


10.30 Starptautiskās tirdzniecības preču struktūra

Avots B

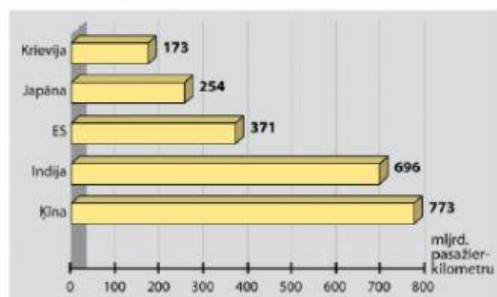


10.2 Transporta veidu īpatsvars kravu pārvadājumos Eiropā (%)

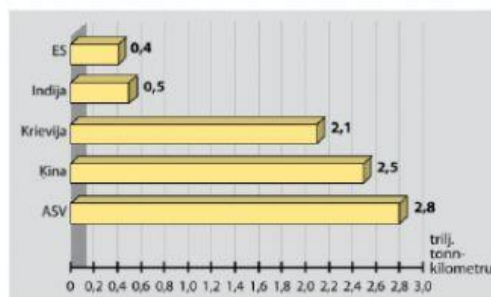


10.3 Transporta veidu īpatsvars pasažieru pārvadājumos Eiropā (%)

Avots C

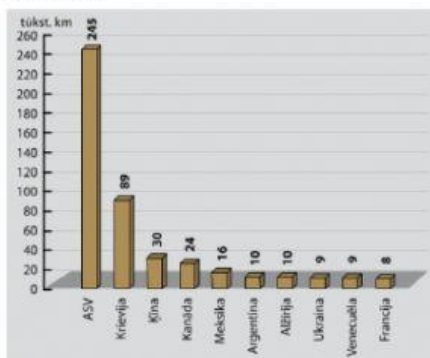


10.9 Lielākais pasažieru apgrozījums dzelzceļa transportā (mljrd. pasažierkilometru)

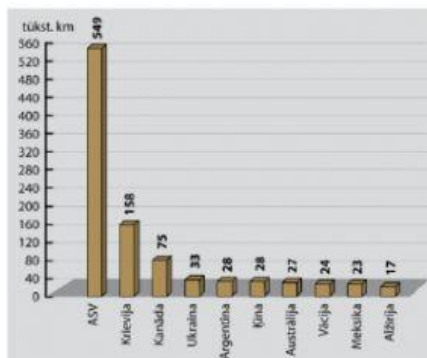


10.10 Lielākais kravu apgrozījums dzelzceļa transportā (trilj. tonnkilometru)

Avots D

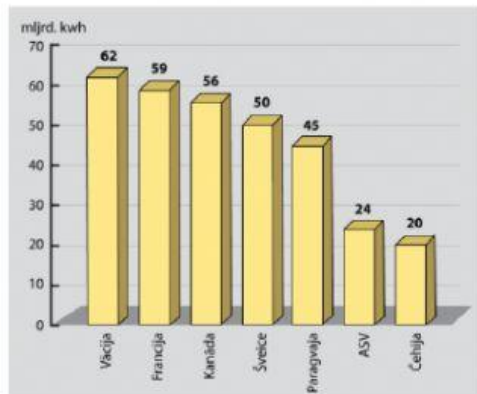


10.12 Lielākais naftas un naftas produktu caurulvadu garums (tūkst. km)

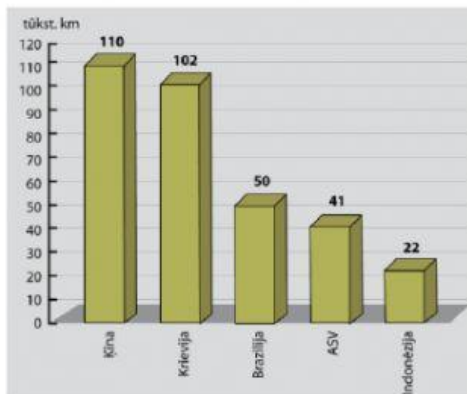


10.13 Lielākais dabasgāzes caurulvadu garums (tūkst. km)

Avots E

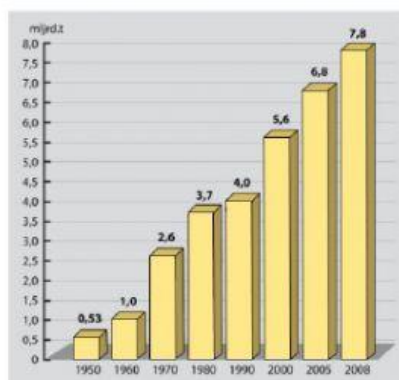


10.15 Lielākās elektroenerģijas eksportētājas

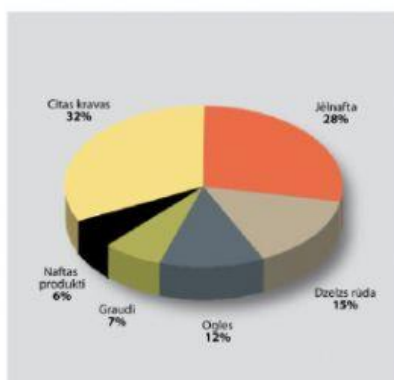


10.16 Valstis ar garāko iekšējo ūdensceļu tīklu

Avots F



10.17 Jūras transportā pārvadāto kravu apjoms (mljrd. t)



10.18 Jūras transportā pārvadāto kravu struktūra

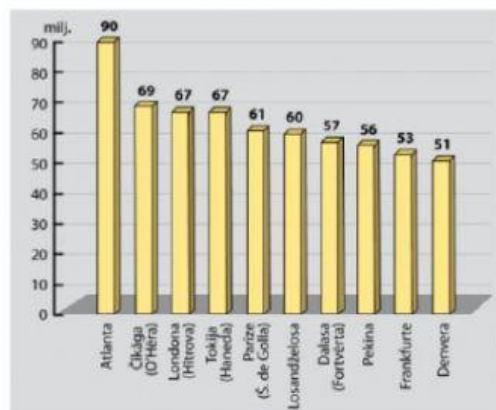
Avots G

Aviopasažieru skaits pasaulē

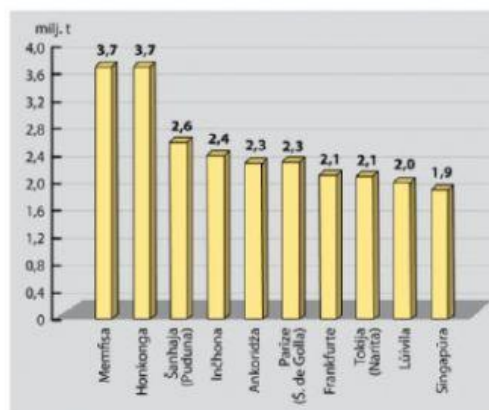
Gads	Pasažieru skaits (mljrd.)
2000	3,567
2001	3,478
2002	3,471
2003	3,531
2004	3,912
2005	4,170
2006	4,381
2007	4,796
2008	4,874

Lielākās lidsabiedrības

Lidsabiedrība	Pasažieru skaits (mlj.)
Southwest Airlines	101,9
American Airlines	98,2
Delta Air Lines	73,1
United Airlines	68,4
China Southern Airlines	56,5
Northwest Airlines	54,7
Lufthansa	54,2
Air France	50,5
Continental Airlines	49,1
Ryanair	49,0

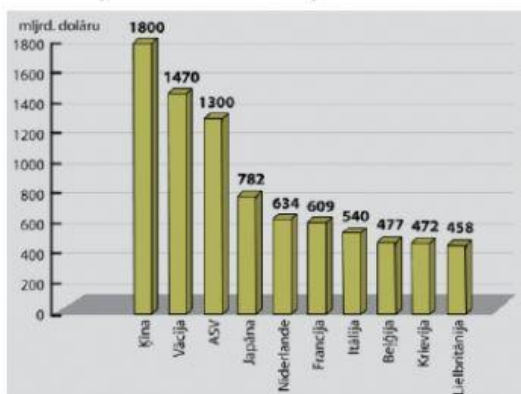


10.23 Lielākās lidostas pēc pasažieru skaita

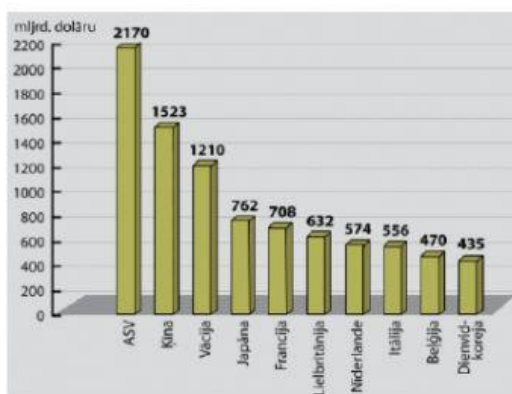


10.24 Lielākās lidostas pēc kravu apjoma

Avots G

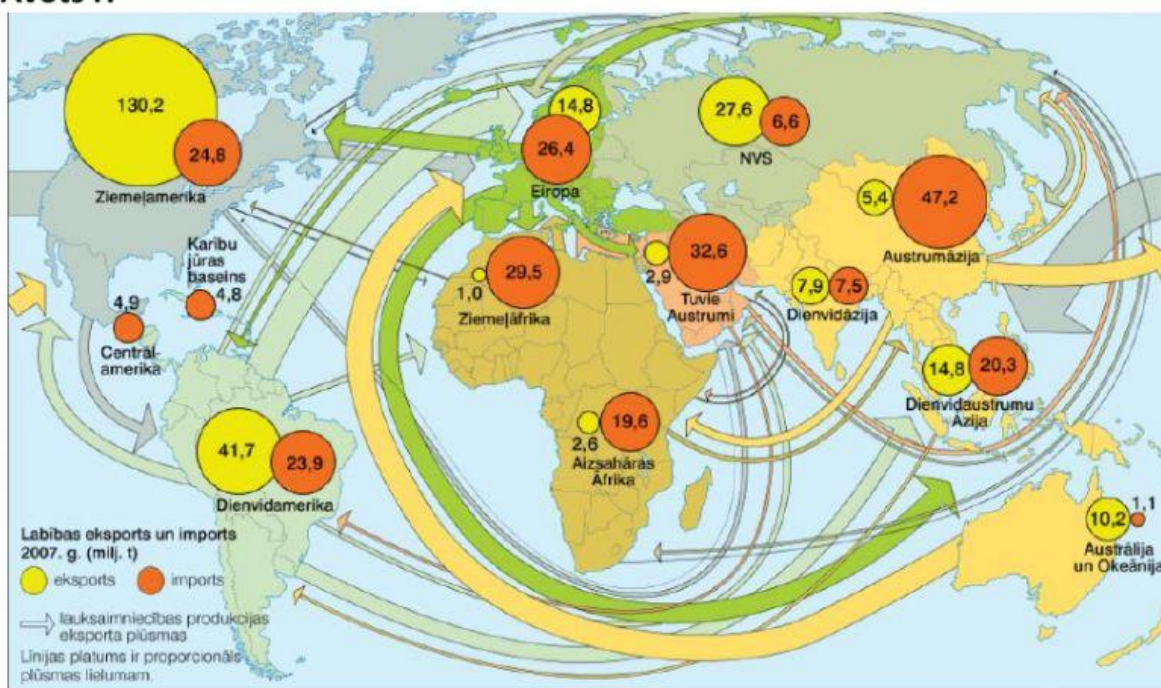


10.28 Lielākās eksportētājvalstis (mljrd. dolāru) 2008. gadā



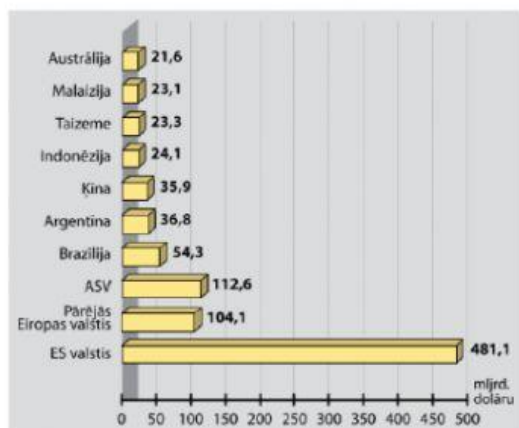
10.29 Lielākās importētājvalstis (mljrd. dolāru) 2008. gadā

Avots H

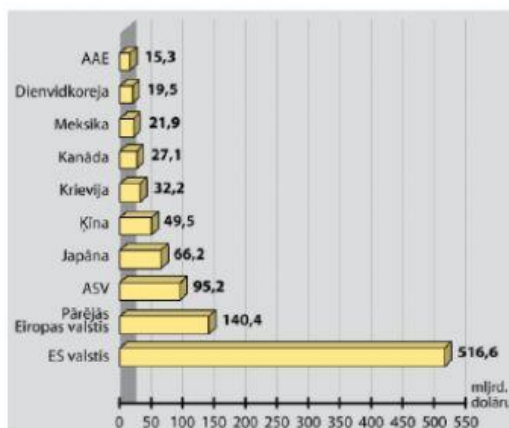


10.32 Lauksaimniecības produkcijas eksporta plūsmas

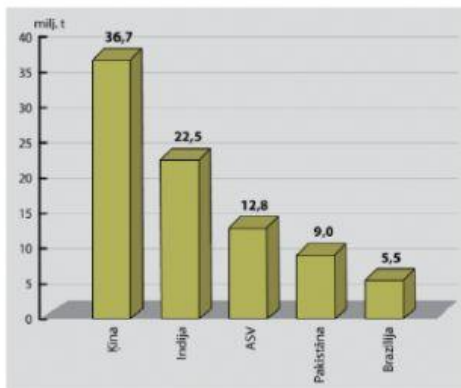
Avots I



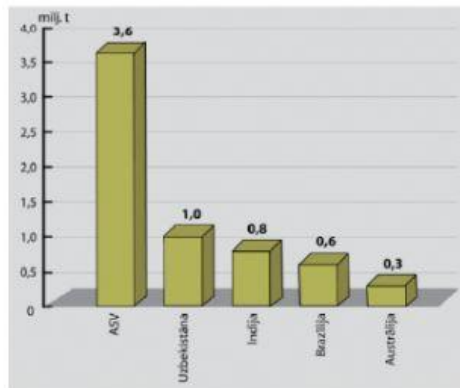
10.33 Lielākās pārtikas produktu eksportētājas



10.34 Lielākās pārtikas produktu importētājas

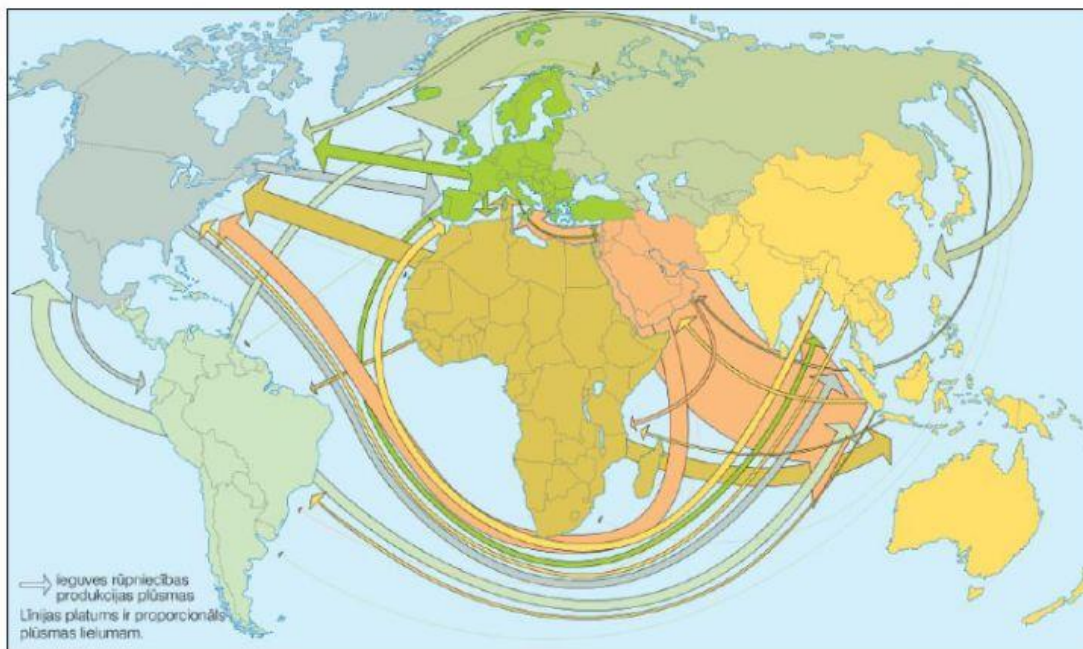


10.37 Lielās kokvilnas audzētājas (milj. t) 2008. gadā



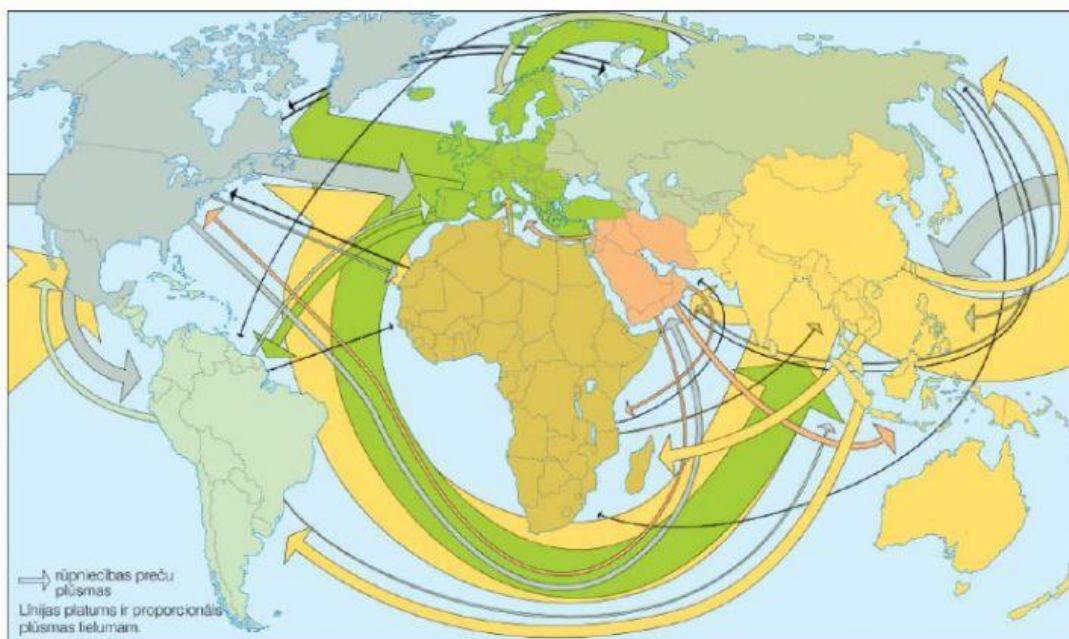
10.38 Lielās kokvilnas eksportētājas (milj. t) 2008. gadā

Avots N



10.42 leguves rūpniecības produkcijas plūsmas

Avots M



10.44 Rūpniecības preču plūsmas